

บทที่ 4

ผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาเรื่องการศึกษาศักยภาพในการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลาครั้งนี้ แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1. สถานการณ์ด้านการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา
2. สภาพการผลิตและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา
3. ผลการเสนอแนะยุทธศาสตร์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา

สถานการณ์การผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา

1. ปริมาณผลผลิตไม้ยางพาราของจังหวัดสงขลา ปี 2549 สถานการณ์ด้านการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลาในปัจจุบัน ไม้ยางพาราที่นำมาใช้ในอุตสาหกรรมล้วนแต่มาจากสวนยางพาราที่มนุษย์เป็นผู้ปลูกสร้างทั้งสิ้น ไม้เหล่านี้เป็นไม้ที่มีอายุมากและให้ผลผลิตน้ำยางต่ำ ไม่คุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ในการกรีดยาน้ำยางอีกต่อไป จึงจำเป็นต้องโค่นออกแล้วปลูกทดแทนใหม่ตามวงจรธรรมชาติ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปลูกป่าไม้ยางพาราเพื่อความมั่นคงอย่างยั่งยืนของชาติ” ของ นายวิทยา งานทวี (สำนักงานวิชาการ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2543 : 62) พบว่า ปัจจุบันการปลูกไม้ยางพาราของไทยเกือบทั้งหมดจะปลูกในรูปแบบสวนยางพารายังไม่ค่อยมีการปลูกไม้ยางพาราในรูปแบบป่าไม้ จึงยังไม่มีผลการศึกษาที่ชัดเจน นอกจากการศึกษาของ ดร.สมยศ สิทธิธรรม นักวิชาการจากสถาบันวิจัยยางที่ระบุว่า ต้นยางพาราสามารถปลูกได้ในปริมาณต่อไร่ที่มากกว่า 100 ต้น และการปลูกในปริมาณที่มากขึ้นกว่าการปลูกแบบสวนยางพาราจะมีผลกระทบต่อการใช้ที่ดินของต้นยางพาราและปริมาณการให้น้ำยางพาราน้อยมาก จึงเป็นข้อมูลที่พอจะบ่งชี้ได้ว่า ต้นยางพารามีคุณสมบัติเพียงพอต่อการปลูกในรูปแบบป่าไม้ยางพารา เพื่อให้สามารถรองรับการบริโภคไม้ของประเทศรวมทั้งเพิ่มพื้นที่สีเขียวตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติของรัฐบาล ซึ่งประเทศไทยมีความพร้อมที่จะดำเนินการปลูกไม้ยางพาราเป็นป่าไม้ยางพารา เนื่องจากประเทศไทยมีการปลูกไม้ยางพาราอยู่แล้ว และไม้ยางพาราเป็นพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมสำหรับการเติบโตในภูมิอากาศใกล้เขตร้อนชื้นของประเทศไทย

จากการศึกษาข้อมูลฝ่ายเศรษฐกิจป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พบว่า ไม้ยางพารา มีอัตราการเจริญเติบโตของเส้นผ่าศูนย์กลางโดยเฉลี่ยปีละ 1.21 เซนติเมตร หรือมีขนาดลำต้นหรือเส้นรอบวงเติบโตโดยเฉลี่ยปีละ 3.79 เซนติเมตร ดังนั้น ผลผลิตเนื้อไม้ยางพาราต่อไร่ = $3.79 \times$ จำนวนปี \times ค่าเฉลี่ยปริมาตรเนื้อไม้ \times จำนวนต้นต่อไร่ ฝ่ายเศรษฐกิจการป่าไม้ กองแผนงาน กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ศึกษาหาค่าเฉลี่ยปริมาตรเนื้อไม้ โดยการคำนวณจากต้นยางที่มีขนาดลำต้น 40 เซนติเมตรขึ้นไป พบว่าจะมีปริมาณเฉลี่ย = 0.01 ลูกบาศก์เมตร ดังนั้น การคำนวณหาปริมาตรไม้โดยเฉลี่ยจากต้นยางพาราที่มีขนาดลำต้นหรือเส้นรอบวงต่ำกว่า 40 เซนติเมตร จะใช้สูตร (เส้นรอบวง \times 0.10)/40 เซนติเมตร

เนื่องจากโรงงานไม้แปรรูปจะต้องนำไม้ท่อนมาตัดและอบ ทำให้ขนาดของไม้ลดลง หรือมีการสูญเสียในขั้นตอนต่าง ๆ โดยไม้หน้าหนัก 1 ตัน (1,000 กิโลกรัม) เมื่อนำมาแปรรูปจะได้ไม้ดีเพียง 8-10 ลูกบาศก์ ฟุต (1 ลูกบาศก์ฟุต มีน้ำหนัก 33 กิโลกรัม) ดังนั้น ไม้ยางพารา 1,000 กิโลกรัม นำมาแปรรูปแล้วได้เนื้อไม้เพียง 330 กิโลกรัม (คิดที่ 10 ลูกบาศก์ฟุต) ซึ่งหมายถึงไม้สูญเสียไปเป็นปีกไม้ ขี้เลื่อย ถึง 670 กิโลกรัม หรือสูญเสียถึงร้อยละ 67 (อัจฉรา จันทร์ฉาย และคณะ : 2543)

ในการประกอบอาชีพการทำสวนยางทุก ๆ ปี สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง เป็นผู้ให้ทุนสงเคราะห์ในรูปของ ค่าแรงงาน และวัสดุที่จำเป็น ในการสร้างสวนยางพาราใหม่ทดแทนสวนเดิมที่โค่นออกไปแก่สวนยางที่ครบวงจรประมาณปีละ 3.5 แสนไร่ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถปลูกยางทดแทนยางเก่าและช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรมในด้านการจัดหาวัตถุดิบ

ตารางที่ 4.1 แสดงพื้นที่สวนยางพาราที่โค่นเพื่อปลูกทดแทนในปี พ.ศ.2549

สงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัด	ราย	ไร่	สัดส่วนร้อยละ
1. จันทบุรี	1,250	11,700	3.34
2. ตรัง	741	7,300	2.09
3. ระยอง	1,789	16,900	4.83
4. ภูเก็ต	345	4,000	1.14
5. พังงา	1,920	18,300	5.23
6. ตรัง	2,820	30,800	8.80
7. นครศรีธรรมราช เขต 1	1,579	16,500	4.71
8. นครศรีธรรมราช เขต 2	2,584	26,800	7.66
9. สุราษฎร์ธานี	4,687	43,600	12.46
10. กระบี่	1,365	17,500	5.00
11. ชุมพร	872	9,400	2.69
12. สงขลา เขต 1	2,589	27,800	7.94
13. สงขลา เขต 2	1,825	20,300	5.80
14. สตูล	1,320	11,900	3.40
15. พัทลุง	1,997	19,600	5.60
16. ยะลา	1,921	17,300	4.94
17. เบตง	574	8,000	2.29
18. ปัตตานี	1,546	12,100	3.46
19. นราธิวาส	3,012	28,200	8.06
20. สำโรง	200	2,000	0.57
รวม	34,986	350,000	100.00

ที่มา : ฝ่ายส่งเสริมการสงเคราะห์, กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดสงขลา :2548

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่าจังหวัดสงขลาเมื่อรวมทั้ง 2 เขตแล้วปรากฏว่า กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางได้มีการอนุมัติพื้นที่ปลูกยางพาราทดแทน ในปี 2549 มากที่สุด คือ ประมาณร้อยละ 13.74 ของพื้นที่อนุมัติรวม หรือจำนวน 48,100 ไร่ ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จำนวน 1,924,000 ลูกบาศก์เมตร (ปริมาตรไม้ยางพารา สวนยาง 1 ไร่ โดยเฉลี่ยจะได้ไม้ยางพาราท่อนซึ่งสามารถ

นำมาใช้ประโยชน์ได้จำนวน 40 ลูกบาศก์เมตร) (สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543 : 50) ซึ่งจะส่งผลดีให้กับโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลาทำให้มีปริมาณวัตถุดิบในบริเวณใกล้เคียงมากขึ้น ลดปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบ และจะเป็นจุดแข็งของอุตสาหกรรมไม้ในการจัดหาวัตถุดิบได้มากขึ้น

ตารางที่ 4.2 แสดงความสามารถในการแปรรูปไม้ยางพาราต่อวันและต่อปี จังหวัดสงขลา

โรงงานแปรรูปไม้	ปริมาตร (ม ³)	ใช้เวลา (นาที)	ปริมาตรไม้ก่อนที่แปรรูปได้ ม ³ /วัน/Line	ม ³ /ปี/Line
สข.3	0.365	8.50	20.56	5,078.30
สข.4	0.373	8.00	22.30	5,508.10
สข.5	0.402	10.00	19.20	4,742.40
	เฉลี่ย		20.68	5,109.60

ที่มา : สำนักงานวิชาการป่าไม้, 2543 : 68

หมายเหตุ - 1 วัน แปรรูปไม้ 8 ชม.

- 1 ปี แปรรูปไม้ 247 วัน

- แปรรูป 1 LINE หมายถึง การใช้เครื่องเดียวในการแปรรูปจำนวน 2-4 ตัว

จากการศึกษาข้อมูลทั้งหมด พบว่า จังหวัดสงขลามีพื้นที่ปลูกยางพาราที่เอื้อต่อการจัดหาวัตถุดิบซึ่งดูได้จากข้อมูลการปลูกยางพาราทดแทนปี 2549 ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางจังหวัดสงขลาได้รับยอดการอนุมัติปลูกยางพาราทดแทนสูงที่สุดในภาคใต้และมีศักยภาพด้านความสามารถในการแปรรูปไม้ต่อวันเฉลี่ย 20.68 ลูกบาศก์เมตรต่อสายการผลิต

2. ปริมาณความต้องการใช้ไม้ภายในประเทศ จะพบว่าปริมาณไม้ที่ผลิตได้ภายในประเทศนับจากปี 2528 ได้ลดลงตลอดมา โดยเฉพาะนับจากปี 2532 ลดลงจากปี 2531 ถึงร้อยละ 55 โดยในปี 2531 ปริมาณไม้ที่ผลิตได้มีถึง 2,048,100 ลูกบาศก์เมตร ในขณะที่ ปี 2532 มีเพียง 919,000 ลูกบาศก์เมตร เนื่องจากนโยบายปิดป่าในปี 2532 และหลังจากนั้นก็ลดลงมาโดยตลอด จนในปี 2542 ปริมาณไม้ที่ผลิตได้ของไทยเป็น 50,200 ลูกบาศก์เมตร หรือลดลงจากปี 2531 ถึงร้อยละ 975.50

ปริมาณไม้ที่ใช้ภายในประเทศช่วงหลังนับจาก ปี 2538 เป็นต้นมาลดลง เนื่องจากปริมาณไม้ที่มีไม่เพียงพอ ต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้เครื่องเรือนและชิ้นส่วนไม้มีราคาแพง ผู้บริโภคภายในประเทศจึงหันไปใช้เครื่องเรือนที่ทำจากวัสดุอื่น ๆ เช่น หนัง โลหะ แทน แต่มาในปี 2542 นี้

พบว่ามีการใช้ปริมาณไม้มากขึ้นเป็น 1,484,500 ลูกบาศก์เมตร หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2541 ถึงร้อยละ 25.10 ในขณะที่ปริมาณไม้ที่ผลิตได้ภายในประเทศมีเพียง 50,200 ลูกบาศก์เมตร จึงต้องนำเข้าไม้เป็นปริมาณถึง 1,723,600 ลูกบาศก์เมตร (แผนแม่บทอุตสาหกรรมรายสาขา, มปป. 2-97) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงปริมาณการใช้ไม้ภายในประเทศปี 2530-2542

หน่วย : พันลูกบาศก์เมตร

ปี	ไม้ที่ผลิตได้	ไม้นำเข้า	ไม้ส่งออก	ไม้ใช้ในประเทศ	อัตราการเพิ่มขึ้น
2530	2,149.0	725.2	112.2	2,762.2	18.3
2531	2,048.1	1,123.3	181.1	2,990.3	8.3
2532	919.0	2,508.0	53.3	3,373.7	12.8
2533	491.6	3,340.9	48.6	3,783.9	10.8
2534	231.5	3,280.8	57.8	3,454.5	-8.7
2535	119.4	3,814.4	45.1	3,888.7	12.6
2536	64.9	3,168.2	53.8	3,179.3	-18.2
2537	62.3	4,065.7	62.4	4,065.6	27.9
2538	34.9	3,463.6	80.5	3,418.0	-15.9
2539	43.9	3,151.8	45.4	3,150.3	-8.5
2540	59.7	2,358.6	79.7	2,338.6	-25.7
2541	54.8	1,239.7	108.2	1,186.3	-49.3
2542	50.2	1,723.6	289.3	1,484.5	25.1

ที่มา : กรมป่าไม้, 2545

ตารางที่ 4.4 แสดงปริมาณการใช้ไม้ยางพารา ตามเป้าหมาย การขยายการเจริญเติบโตของ
กรมส่งเสริมการส่งออก

ปี	มูลค่า ล้านบาท	อัตราการขยายตัว ร้อยละ	ยอดส่งออกเฟอร์นิเจอร์ ไม้ยางพารา ลบ.	ยอดใช้ไม้ยาง พารา ล้านบาท	ปริมาณการใช้ ล้าน ลบ.ฟ.
2545	41,790	10	29,253	10,239	51.20
2546	46,914	12	32,840	11,494	57.50
2547	53,970	15	29,253	13,223	56.12
2548	62,065	15	29,253	15,206	76.00
2549	71,374	15	29,253	17,487	87.43

ที่มา : สมาคมธุรกิจไม้ยางพารา, 2546

ตารางที่ 4.5 ความต้องการใช้ไม้ที่นอกคลุมเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ไม้

ชนิดของผลิตภัณฑ์	หน่วย: ล้าน ม ³		
	2540	2545	2550
ทำไม้แปรรูปยางพารา	2.24	2.49	2.77
ไม้อัดและไม้บาง	1.44	1.82	2.18
แผ่นใยไม้อัด	0.29	0.43	0.57
แผ่นไม้ปาร์ติเกิล	0.56	0.83	1.13
รวมทั้งสิ้น	4.53	5.57	6.65

ที่มา : สำนักวิชาการป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2543 :19

ตารางที่ 4.6 การผลิตไม้ยางพาราในประเทศหลัก 3 ประเทศ

ปี พ.ศ.	อินโดนีเซีย		มาเลเซีย		ไทย	
	100 เฮกเตอร์	ร้อยละ	100 เฮกเตอร์	ร้อยละ	100 เฮกเตอร์	ร้อยละ
2524	1564	35	1620	36	1269	28
2534	1878	38	1610	33	1420	29
2542	2269	43	1420	27	1555	30

ที่มา : แผนแม่บทอุตสาหกรรมไม้และเครื่องเรือน, 2545

เนื่องจาก ในปี 2543 ในช่วงเดือนมกราคม-กันยายน ทางสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะให้การสงเคราะห์แก่ชาวสวนยางโค่นต้นยางพารา เพื่อการปลูกทดแทนจึงมีการโค่นไม้ยางพาราเพียงประมาณ 140,000 ไร่ ซึ่งน้อยกว่าปริมาณความต้องการใช้ไม้ยางพาราเพื่ออุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา จึงทำให้ไม้ยางพาราขาดแคลน ประกอบกับมีการส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปของไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เวียดนาม จีน และมาเลเซีย ซึ่งได้ราคาดีกว่าการขายในประเทศ ขณะที่กลางปี 2543 ราคาไม้แปรรูปมีราคาประมาณ 200 บาท ต่อลูกบาศก์ฟุต การที่ประเทศจีนต้องการนำเข้าไม้ยางพาราแปรรูปจากไทย เนื่องจากจีนมีนโยบายปิดป่าตั้งแต่ต้นปี 2542 และอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นประเทศที่มีไม้ยางพารามากมีปัญหาทางการเมืองใน 2 ปีที่ผ่านมา ประกอบกับจีนมีนโยบายการขยายตัวของอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ทำให้ไม้ยางพาราในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการจึงต้องอาศัยการนำเข้าจากประเทศไทย ในขณะที่มาเลเซียเองก็เป็นประเทศที่มีไม้ยางพาราจำนวนมากเช่นกันแต่น้อยกว่าไทย และมีการขยายตัวของอุตสาหกรรมส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราอย่างมากเนื่องจากมีชาวไต้หวันเข้าไปเปิดโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราในมาเลเซียจำนวนมากจึงต้องมีการนำเข้าไม้ยางพาราแปรรูปจากไทย สถานการณ์เช่นนี้ทำให้ภาวะขาดแคลนไม้ยางพาราแปรรูปในประเทศไทยเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะช่วงต้นปีถึงปลายปี 2542 ทำให้ปริมาณไม้ยางพาราแปรรูปในประเทศไม่เพียงพอต่อความต้องการของโรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา และทำให้ราคาของไม้ยางพาราแปรรูปมีราคาสูงขึ้นมากประกอบกับผู้ประกอบการแปรรูปไม้ยางพาราส่วนหนึ่งต้องการส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปมากกว่าที่จะขายภายในประเทศ เนื่องจากราคาดีกว่าและได้รับเงินสดทันที จึงทำให้ ปี 2542 นี้ เกิดโรงงานแปรรูปไม้ยางพาราเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก คาดว่าไม่ต่ำกว่า 50 โรงงาน นอกจากนั้นผู้ประกอบการโรงงานเฟอร์นิเจอร์ขนาดใหญ่หลายรายมีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการจัดตั้งโรงงานไม้ยางพาราแปรรูปเพื่อจัดส่งเป็นวัตถุดิบป้อนให้กับโรงงานผลิตเฟอร์นิเจอร์

ในอนาคตถ้าประเทศจีนเปิดป่า และอินโดนีเซียไม่มีปัญหาทางการเมืองแล้ว ความต้องการใช้ไม้ยางพาราแปรรูปอาจจะลดลง ก็อาจจะเกิดสถานการณ์ที่โรงงานไม้ยางพาราแปรรูปมีมากเกินไปความต้องการก็เป็นที่ไปได้ แต่ขณะเดียวกันประเทศไต้หวันไม่มียางพาราเลยส่วนใหญ่จะนำเข้าจากประเทศไทย อินโดนีเซียและมาเลเซียและได้ขยายฐานการผลิตไปยังจีนและเวียดนาม

3. สถานการณ์ด้านการตลาดไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา จากการศึกษาพบว่าโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพารามีตลาดส่วนใหญ่เป็นการขายยังต่างประเทศ เนื่องจากการขายภายในประเทศเป็นเงินเชื่อ ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมไม้แปรรูปประสบปัญหาด้านการหมุนเวียนเงินทุน

จากตารางที่ 4.7 ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาดเรื่องสัดส่วนของการตลาด พบว่า โรงงานส่วนใหญ่มีตลาดลูกค้าอยู่ต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 64.12 และมีตลาดลูกค้าภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 35.88 ตามลำดับ

ประเทศที่ส่งออกจำหน่าย พบว่า ส่วนใหญ่ส่งออกจำหน่ายที่ประเทศมาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ 32.62 รองลงมาคือ ส่งออกจำหน่ายที่ประเทศจีน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และส่งออกจำหน่ายที่ประเทศเวียดนาม คิดเป็นร้อยละ 17.02 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด

ข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด	จำนวน	ร้อยละ
สัดส่วนของการตลาด		
ตลาดภายในประเทศ	N/A	35.88
ตลาดต่างประเทศ	N/A	64.12
รวม		100.00
ประเทศที่ส่งออกจำหน่าย		
จีน	43	30.50
ไต้หวัน	22	15.60
มาเลเซีย	46	32.62
ญี่ปุ่น	5	3.55
เวียดนาม	24	17.02
สิงคโปร์	1	0.71
รวม	141	100.00

ที่มา : จากกลุ่มตัวอย่าง 54 โรงงาน

ตารางที่ 4.8 ปริมาณการส่งออกไม้ยางพาราแปรรูป

รายการ	2546	2547	2548
ปริมาณการส่งออก (ล้าน ลบ.เมตร)	2.0	2.2	2.4
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	250.0	42.8	9.1
มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	5,983	8,313	9,030
อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	43.3	39.0	8.6

ที่มา : กรมศุลกากรกระทรวงการคลัง, 2548

จากตารางข้างต้นพบว่าปริมาณและมูลค่าการส่งออกไม้ยางพารามีแนวโน้มสูงขึ้น โดยในปี 2548 มีปริมาณการส่งออก 2.4 ล้านลูกบาศก์เมตรและมีมูลค่าสูงถึง 9,030 ล้านบาท

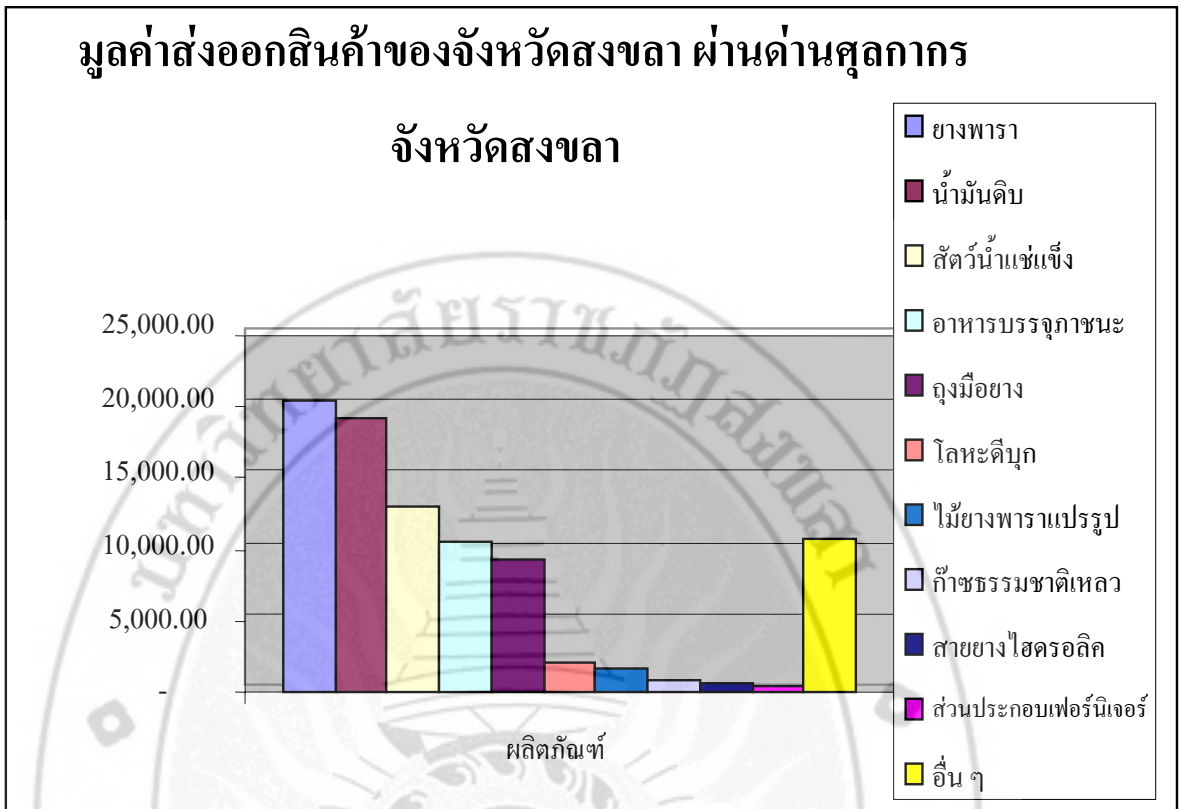
เนื่องจากผู้ประกอบการชาวมาเลเซียสนใจนำเข้าสินค้าของไทยหลายรายการ โดยเฉพาะไม้ยางพาราแปรรูป เนื่องจากปัจจุบันมาเลเซียปลูกยางพาราน้อยลง ทำให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ต้องพึ่งพาการนำเข้าไม้ยางพาราจากต่างประเทศ จึงเป็นโอกาสดีของผู้ประกอบการไทยที่จะส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปไปมาเลเซีย นอกเหนือจากการส่งออกเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา ทั้งนี้ปัจจุบันมาเลเซียนำเข้าไม้ยางพาราจากไทยสูงถึง ร้อยละ 70 ของปริมาณไม้ที่ใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์เพื่อส่งออกทั้งหมดของมาเลเซีย (ผู้จัดการ, 15 มี.ค. 2548)

มูลค่าการนำเข้า-ส่งออกสินค้าของจังหวัดสงขลาที่ผ่านด่านศุลกากรจังหวัดสงขลา มูลค่าสินค้านำเข้า 30,331.52 ล้านบาท มูลค่าสินค้าส่งออก 88,913.01 ล้านบาท พบว่าไม้ยางพาราแปรรูปมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับที่ 7 จำนวน 1,703.06 ล้านบาท สำหรับมูลค่าการนำเข้าไม้ยางพาราใน 10 อันดับสินค้านำเข้าที่มีมูลค่าสูงของด่านศุลกากรจังหวัดสงขลา (ด่านศุลกากรสงขลา. 2547 :15)

ตารางที่ 4.9 แสดงมูลค่าการนำเข้า-ส่งออกสินค้าของจังหวัดสงขลา ที่ผ่านด่านศุลกากรจังหวัดสงขลา (มูลค่า : ล้านบาท)

ลำดับ ที่	สินค้านำเข้า		สินค้าส่งออก	
	ชนิดสินค้า	มูลค่าสินค้า	ชนิดสินค้า	มูลค่าสินค้า
1	สัตว์น้ำแช่แข็ง	6,952.94	ยางพาราทุกประเภท	20,356.38
2	อุปกรณ์ชุดเจาะปิโตรเลียม	6,384.42	น้ำมันดิบ	19,149.36
3	เครื่องจักรกลและอุปกรณ์	2,350.22	สัตว์น้ำแช่แข็ง	12,997.80
4	ดีบุกสภาพโลหะ	2,174.59	อาหารบรรจุภาชนะ	10,483.19
5	ดีบุกสภาพสินแร่และตะกรัน	1,154.14	ถุงมือยาง	9,208.49
	ดีบุกได้จากการถลุง			
6	เคมีภัณฑ์	540.69	โลหะดีบุก	2,148.51
7	กาแฟปรุงสำเร็จรูปชนิดผง	260.72	ไม้ยางพาราแปรรูป	1,703.03
8	แอสเบสทอส	253.79	ก๊าซธรรมชาติเหลว	891.01
9	ผงสิ่งทอใช้ผลิตปะเก็น	246.08	สายยางไฮดรอลิก	716.06
10	น้ำยางสังเคราะห์และก้อนยาง	195.69	ส่วนประกอบเฟอร์นิเจอร์ ทำจากไม้ยางพารา	425.14
11	อื่น ๆ	9,818.69	อื่น ๆ	10,831.04
	รวม	30,331.52	รวม	88,913.01

ที่มา : ด่านศุลกากรสงขลา, 2547 :15

รูปที่ 4.1 แสดงมูลค่าการส่งออกสินค้าของจังหวัดสงขลาผ่านด่านศุลกากรจังหวัดสงขลา
ที่มา : วารสารส่งเสริมการค้าต่างประเทศ, 2547

จากข้อมูลข้างต้นปรากฏว่าไม้ยางพาราแปรรูปมีมูลค่าส่งออกสูงเป็นอันดับที่ 7 ของจังหวัดสงขลา คือ 1,703.33 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเทียบกับสินค้าที่ส่งออกสูงสุด ได้แก่ ข้าวพารา ซึ่งจากข้อมูลทางกายภาพของจังหวัดสงขลาที่มีทรัพยากรหลักคือสวนยางพาราแต่มีมูลค่าการส่งออกอยู่ในอันดับที่ 7 ดังนั้นควรต้องมีการส่งเสริม พัฒนาและปรับปรุงการผลิตเพื่อให้มีการส่งออกให้มากขึ้น จากข้อมูลของสมาคมไม้ยางพาราไทยได้เปิดเผยว่า ราคาไม้ยางพาราในปี 2549 ปรับสูงขึ้นเป็น 1,600 บาทต่อตัน จากราว 1,100-1,200 บาทต่อตันในปี 2548 เนื่องจากราคาผลิตภัณฑ์ยางเกือบทุกชนิดทั้งน้ำยาง ยางแผ่นดิบ และยางแผ่นรมควันปรับสูงขึ้นมาก ทำให้ชาวสวนยางชะลอการโค่นต้นยางเพราะต้องการเก็บไว้กรีดยางซึ่งได้ราคาดี สถานการณ์ดังกล่าวทำให้ราคาไม้ยางพาราแปรรูปปรับเพิ่มขึ้นตามเป็น 9,000 บาทต่อลูกบาศก์เมตรในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังธุรกิจโรงเลื่อย โรงอบไม้ รวมถึงอุตสาหกรรมผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพารา (ฐานเศรษฐกิจ, 5-8 มีนาคม 2549)

จากผลของราคาไม้ยางพาราแปรรูปที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและขณะเดียวกันต้นทุนการผลิตไม้ยางพาราแปรรูปก็สูงขึ้นจึงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปในจังหวัดสงขลาต้องเผชิญกับปัญหาด้านราคาของวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ อันสืบเนื่องมาจากผลกระทบของราคาน้ำ

ยางพาราทำให้หลายโรงงานต้องปิดตัวไปเนื่องจากปัญหาขาดแคลนวัตถุดิบและราคาวัตถุดิบที่สูงขึ้น โดยไม่สามารถควบคุมต้นทุนการผลิตได้ (กลุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์)

แต่อย่างไรก็ตาม จังหวัดสงขลามีปริมาณการส่งออกไม้ยางพาราแปรรูปเป็นอันดับที่ 7 คือ 1,703.33 ล้านบาท แสดงว่ากำลังการผลิตของจังหวัดอยู่ในระดับค่อนข้างดีและต้องมีการพัฒนาให้ดีขึ้นจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างพบว่าโรงงานไม้ยางพาราแปรรูปมีคำสั่งซื้อจากลูกค้าอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าภายในปี 2549 จะไม่เผชิญกับปัญหาด้านการผลิตและต้องเร่งผลิตให้ทันกับความต้องการของลูกค้า

สภาพการผลิตและปัญหาในการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป ในจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาข้อมูลด้านคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพการผลิตและปัญหาในการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลาสามารถเสนอประเด็นได้ดังนี้

1. ลักษณะของกิจการและสภาพการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป ในจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับลักษณะกิจการ โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปในจังหวัดสงขลา ได้ผลดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกิจการ

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะของกิจการ		
โรงเลื่อยไม้	1	1.85
โรงเลื่อยไม้และโรงอบไม้	52	96.30
โรงอบไม้	1	1.85
รวม	54	100.00
อายุของกิจการ		
น้อยกว่า 1 ปี	1	1.85
1 – 3 ปี	8	14.81
4 – 6 ปี	24	44.44
มากกว่า 6 ปี	21	38.90
รวม	54	100.00

ตารางที่ 4.10 แสดงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะของกิจการ (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงานของเครื่องจักรในโรงงาน		
0 – 1,000 แรงม้า	42	77.78
1,000 แรงม้าขึ้นไป	12	22.22
รวม	54	100.00
จำนวนแรงงานชาย (เฉลี่ย/โรงงาน 100 – 101 คน)		
1 – 50 คน	17	37.78
51 – 100 คน	6	13.33
101 – 150 คน	7	15.56
151 – 200 คน	15	33.33
รวม	45	100.00
จำนวนแรงงานหญิง (เฉลี่ย/โรงงาน 66 – 67 คน)		
1 – 50 คน	17	37.78
51 – 100 คน	24	53.34
101 – 150 คน	2	4.44
151 – 200 คน	1	2.22
200 คนขึ้นไป	1	2.22
รวม	45	100.00
วันและเวลาทำงานปกติ		
จันทร์ – เสาร์	53	98.15
สลับวันทำงานตามสาย	1	1.85
รวม	54	100.00
โรงงานได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม ISO		
มี	27	50.00
ไม่มี	27	50.00
รวม	54	100.00

ที่มา : จากกลุ่มตัวอย่าง 54 โรงงาน

จากตารางที่ 4.10 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการในเรื่องของลักษณะของกิจการ พบว่า ลักษณะของกิจการเกือบทั้งหมดเป็นโรงเลื่อยไม้และโรงอบไม้ คิดเป็นร้อยละ 96.30 มีเพียงร้อยละ 1.85 มีลักษณะเป็นโรงเลื่อยไม้ กับโรงอบไม้

อายุของกิจการ พบว่า ส่วนใหญ่เปิดดำเนินการมาแล้ว 4 – 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมา คือ ดำเนินกิจการมากกว่า 6 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.90 และเปิดดำเนินการมาแล้ว 1 – 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.81

จำนวนแรงม้าของเครื่องจักรในโรงงาน พบว่า เครื่องจักรในโรงงานส่วนใหญ่มีกำลัง 0 – 1,000 แรงม้า คิดเป็นร้อยละ 77.78 และเครื่องจักรในโรงงานมีกำลัง 1,000 แรงม้าขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.22

จำนวนแรงงานชาย พบว่า แรงงานโดยเฉลี่ยแต่ละโรงงานเท่ากับ 100 – 101 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีแรงงานชายจำนวน 1 – 50 คน คิดเป็นร้อยละ 37.78 รองลงมา คือ มีแรงงานชาย จำนวน 151 – 200 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีแรงงานชายจำนวน 101 – 150 คน คิดเป็นร้อยละ 15.56 ตามลำดับ

จำนวนแรงงานหญิง พบว่า แรงงานโดยเฉลี่ยแต่ละโรงงานเท่ากับ 66 – 67 คน ซึ่งส่วนใหญ่มีแรงงานหญิงจำนวน 51 – 100 คน คิดเป็นร้อยละ 53.34 รองลงมา คือ มีแรงงานหญิงจำนวน 1 – 50 คน คิดเป็นร้อยละ 37.78 และมีแรงงานหญิงจำนวน 101 – 150 คน คิดเป็นร้อยละ 4.44 ตามลำดับ

วันและเวลาทำงานปกติ พบว่า เกือบทั้งหมดทำงานตั้งแต่วันจันทร์ – ศุกร์ คิดเป็นร้อยละ 98.15 และทำงานสลับวันตามสายงาน คิดเป็นร้อยละ 1.85 ตามลำดับ

โรงงานได้รับการรับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม ISO พบว่า โรงงานส่วนใหญ่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO และยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน

จากการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับสภาพการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปในจังหวัดสงขลา ได้ผลการศึกษาดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิต

ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบ	ร้อยละ
แหล่งรับซื้อไม้ยางพาราท่อน	
รับซื้อจากผู้ค้าไม้ทั่วไป (หน้าโรงงาน)	57.58
มีทีมงานจัดหาวัตถุดิบโดยตรงจากสวนยาง	31.94
ซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง	10.48
รวม	100.00
กำลังการผลิตต่อเดือน (ลบ.เมตร) โดยเฉลี่ย	
วัตถุดิบที่ใช้ผลิต (ไม้ท่อน)	15,000 ตัน
กำลังการผลิต (สินค้าสำเร็จรูป)	5,000 ลูกบาศก์เมตร
ผลผลิตของไม้แปรรูป	
ไม้แปรรูป (สินค้าสำเร็จรูป) เกรด AB	54.47
ไม้แปรรูป (สินค้าสำเร็จรูป) เกรด C	16.49
เศษไม้และขี้เลื่อย	24.55
สูญเสีย	4.49
รวม	100.00

ที่มา : จากกลุ่มตัวอย่าง 54 โรงงาน

จากตารางที่ 4.13 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการผลิตวัตถุดิบ (ไม้ยางพาราท่อน) พบว่า โรงงานส่วนใหญ่รับซื้อจากผู้ค้าไม้ทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 57.58 รองลงมา คือ มีทีมงานจัดหาวัตถุดิบโดยตรงจากสวนยาง คิดเป็นร้อยละ 31.94 และซื้อผ่านพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ 10.48 ตามลำดับ

จากการศึกษาด้านกำลังการผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา พบว่า วัตถุดิบไม้ท่อนที่ใช้ในการผลิตโดยเฉลี่ยต่อโรงงาน จำนวน 15,000 ตัน และผลผลิตเป็นสินค้าสำเร็จรูป (ไม้แปรรูป) โดยเฉลี่ย 5,000 ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน ซึ่งพบว่ากำลังการผลิตยังไม่สูงมาก

สัดส่วนผลผลิตของไม้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นไม้แปรรูป (สินค้าสำเร็จรูป) เกรด AB คิดเป็นร้อยละ 54.47 รองลงมาเป็นเศษไม้และขี้เลื่อย คิดเป็นร้อยละ 24.55 รองลงมา คือ เป็นไม้แปรรูป (สินค้าสำเร็จรูป) เกรด C คิดเป็นร้อยละ 16.49 และสูญเสีย คิดเป็นร้อยละ 4.49 ตามลำดับ

2. สภาพปัญหาในการดำเนินงานของโรงงานไม้ยางพาราของจังหวัดสงขลา

จากการศึกษาโดยการสัมภาษณ์และแบบสอบถาม พบว่าปัจจุบันปัญหาในด้านการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราประกอบด้วยปัญหาต่าง ๆ มากมาย เช่น ด้านการผลิต การบริหารจัดการ และแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ด้านปัจจัยการผลิต

วัตถุดิบ (ไม้ยางพาราท่อน) ถือเป็นปัจจัยการผลิตหลักของอุตสาหกรรมมีราคาสูงขึ้นเนื่องจากอุตสาหกรรมไม้ยางพาราได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ปริมาณความต้องการวัตถุดิบอยู่ในระดับสูง ในขณะที่พื้นที่ปลูกยางพาราที่โค่นเพื่อปลูกยางพันธุ์ใหม่มีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้นและกอร์ปกับราคาน้ำยางสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้เกษตรกรเจ้าของสวนยางชะลอการโค่นต้นยางพารา อันเป็นผลกระทบก่อให้เกิดการแย่งซื้อไม้ยางพาราท่อนและการเพิ่มขึ้นของราคาไม้ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราต้องเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนไม้และปัญหาด้านต้นทุนของวัตถุดิบที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ แนวทางแก้ไข ต้องมีการใช้ไม้อย่างประหยัดและคุ้มค่ามากที่สุดซึ่งในปัจจุบันองค์กรของภาครัฐก็ให้ความสนใจและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีซึ่งสังเกตได้ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 ที่ผ่านมา ได้มีการจัดอบรมในหัวข้อเรื่อง “The best practice ไม้ยางพาราแปรรูป” โดยมีวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไม้ยางพาราถึงวิธีเลือกไม้ให้คุ้มค่าให้เกิดการสูญเสียน้อยเพื่อลดต้นทุนในการผลิต และขณะเดียวกันปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างยางพันธุ์ใหม่ที่ให้มุงปลูกเพื่อให้เนื้อไม้ยางพาราและการตัดโค่นได้เร็วกว่ายางพาราแบบให้น้ำยางในปัจจุบัน หากการวิจัยครั้งนี้เป็นผลสำเร็จอาจจะช่วยลดปัญหาด้านราคาและการขาดแคลนวัตถุดิบไม้ยางพาราท่อนลงได้ อีกประการหนึ่งที่น่าสนใจซึ่งเกิดจากผู้ประกอบการเอง เมื่อมีการตั้งโรงงานมากขึ้นต่างคนต่างทำให้เกิดการแย่งวัตถุดิบคือไม้ยางพารา ทำให้เกิดพ่อค้าคนกลางเข้าหาผลประโยชน์โดยการตั้งราคาให้กับโรงงาน ทำให้เพิ่มต้นทุนการผลิตอย่างมาก ทางโรงงานต่างก็แข่งขันการผลิตโดยไม่มีกฎกติกาเกี่ยวกับราคาของวัตถุดิบ คือไม้ยางพารา จนบางรายต้องประสบผลขาดทุนและปิดตัวเองลงในที่สุด ซึ่งเป็นผลต่อเนื่องเมื่อเราส่งสินค้าไปขายยังต่างประเทศ หากต้นทุนในส่วนนี้ไม่สามารถแก้ไขได้ทำให้ราคาสินค้าของประเทศเราสูงขึ้นก็ไม่สามารถแข่งขันกับประเทศคู่แข่งได้ แนวทางแก้ไขควรจะมีการวางมาตรฐานราคาไม้ยาง เหมือนกับราคากลางของน้ำยางที่มีในปัจจุบันเพื่อลดปัญหาการปั่นราคา อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้ปัญหาสำคัญที่สุดที่โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราเผชิญอยู่ก็คือปัญหาด้านปริมาณและราคาวัตถุดิบ ฉะนั้นการแก้ไขปัญหของโรงงานในเบื้องต้นโดยมีการจัดทีมงานไปซื้อสวนยางจากเจ้าของสวนยางโดยตรงและใช้ไม้ยางอย่างคุ้มค่าและประหยัดที่สุด จากการศึกษาระดับปริมาณเกี่ยวกับปัญหาของปัจจัยการผลิต ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยการผลิตด้านปริมาณ

ปัจจัยการผลิต ด้านปริมาณ	ระดับความคิดเห็น						
	ไม่มี ปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1. วัตถุดิบไม้ยางพาราท่อน	2 (3.70)	23 (42.60)	24 (44.44)	5 (9.26)	2.26	0.782	ปานกลาง
2. น้ำยาเคมีและโซหุ้ย การผลิตอื่น	8 (14.81)	-	20 (37.04)	26 (48.15)	1.22	0.691	น้อย
3. ต้นทุนด้านสถานที่ (ค่าเช่า)	29 (53.70)	1 (1.85)	9 (16.67)	15 (27.78)	0.67	0.824	ไม่มี อุปสรรค
4. ต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบไม้	16 (29.63)	4 (7.41)	13 (24.07)	21 (38.89)	1.09	0.917	น้อย
รวม					1.31	0.485	น้อย

ที่มา : จากกลุ่มตัวอย่าง 54 โรงงาน

จากตารางที่ 4.12 จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยการผลิตด้านปริมาณ ไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา พบว่าโดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.31 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปริมาณวัตถุดิบไม้ยางพาราท่อนมากที่สุด มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.26 รองลงมา คือ ปัญหา ปริมาณน้ำยาเคมีและโซหุ้ยการผลิตอื่น มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.22 และปัญหาปริมาณต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบไม้ มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.09

ตารางที่ 4.13 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยการผลิตด้านราคา

ปัจจัยการผลิต ด้านราคา	ระดับความคิดเห็น						
	ไม่มี ปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1. วัตถุดิบไม้ยางพาราท่อน	2 (3.70)	35 (64.81)	14 (25.93)	3 (5.56)	2.52	0.771	มาก
2. น้ำยาเคมีและโซหุ้ย การผลิตอื่น	7 (12.96)	1 (1.85)	32 (59.26)	14 (25.93)	1.50	0.746	น้อย
3. ต้นทุนด้านสถานที่ (ค่าเช่า)	31 (58.49)	1 (1.89)	6 (11.32)	15 (28.30)	0.57	0.772	ไม่มีปัญหา
4. ต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบไม้	23 (42.60)	5 (9.26)	13 (24.07)	13 (24.07)	1.00	1.028	น้อย
รวม					1.40	0.498	น้อย

ที่มา : จากกลุ่มตัวอย่าง 54 โรงงาน

จากตารางที่ 4.13 จากการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตด้านราคา พบว่า โดยภาพรวม มีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.40 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาราคาวัตถุดิบไม้ยางพาราท่อน มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 รองลงมา คือ ปัญหาราคาน้ำยาเคมีและโซหุ้ย มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 และปัญหาราคาต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบไม้ มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00

ตารางที่ 4.14 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยการผลิตด้านคุณภาพ

ปัจจัยการผลิต ด้านคุณภาพ	ระดับความคิดเห็น						ระดับ ปัญหา
	ไม่มี ปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
1. วัตถุดิบไม้ยางพาราที่อ่อน	8 (14.81)	23 (42.60)	15 (27.78)	8 (14.81)	1.98	1.090	ปานกลาง
2. น้ำยาเคมีและโซหุ้ย การผลิตอื่น	15 (27.78)	-	17 (31.48)	22 (40.74)	1.04	0.776	น้อย
3. ต้นทุนด้านสถานที่ (ค่าเช่า)	34 (62.96)	1 (1.85)	6 (11.11)	13 (24.08)	0.52	0.771	ไม่มีปัญหา
4. ต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบไม้	28 (51.85)	2 (3.70)	14 (25.93)	10 (18.52)	0.81	0.953	น้อย
รวม					1.09	0.550	น้อย

ที่มา : จากกลุ่มตัวอย่าง 54 โรงงาน

จากตารางที่ 4.14 จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยการผลิตด้านคุณภาพของโรงงานไม้ยางพาราแปรรูป พบว่า โดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.09 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาคุณภาพวัตถุดิบไม้ยางพาราที่อ่อน มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.98 รองลงมา คือ ปัญหาคุณภาพน้ำยาเคมีและโซหุ้ยการผลิตอื่น มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.04 และปัญหาด้านต้นทุนค่าขนส่งวัตถุดิบไม้ มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.81

2) แรงงานฝีมือในการแปรรูปไม้

เนื่องจากปัจจุบันนี้โรงงานอุตสาหกรรมหลายประเภทนิยมไปตั้งอยู่ต่างจังหวัด เพื่อต้องการให้ได้รับสิทธิประโยชน์ในการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ส่งผลให้แรงงานในจังหวัดนั้นมีการโยกย้าย เปลี่ยนงานกันมากขึ้น ซึ่งอุตสาหกรรมไม้ยางพาราได้รับผลกระทบนี้ด้วยเช่นกันเนื่องจากโรงงานแปรรูปไม้ต้องอาศัยแรงงานฝีมือชายที่มีกำลังและทักษะในการเลื่อยไม้ การหาแรงงานประเภทนี้ไม่สามารถหาได้ง่ายนักในจังหวัดสงขลา แรงงานประเภทนี้ส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานจากภาคอีสาน โรงงานจะต้องจัดให้มีสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและสาธารณูปโภคแก่คนงานประเภทนี้ด้วย ขณะเดียวกัน

หากคนงานประเภทนี้โยกย้ายงานบ่อย ทำให้ในช่วงที่มีไม่เพียงพอไม่สามารถแปรรูปไม้ท่อนได้ทันเวลา และไม่มีช่างฝีมือสำรองหากช่างที่มีอยู่หยุดทำงาน การแก้ไขเรื่องนี้ก็ทำได้โดยการฝึกอบรมช่างฝีมือให้เพียงพอกับความต้องการของโรงงานและฝึกช่างสำรองไว้ในขณะเดียวกัน จากการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นของปัญหาปัจจัยแรงงานดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.15 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยด้านแรงงาน

ปัจจัยด้านแรงงาน	ระดับความคิดเห็น						
	ไม่มี ปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1. การจัดหาแรงงาน (ขาดแคลนแรงงาน)	1 (1.85)	11 (20.37)	37 (68.52)	5 (9.26)	2.07	0.610	ปานกลาง
2. ต้นทุนค่าแรงงานสูง (ค่าแรงขั้นต่ำ)	-	8 (14.81)	31 (57.41)	15 (27.78)	1.87	0.646	ปานกลาง
3. ประสิทธิภาพใน การทำงานของคนงาน	1 (1.85)	5 (9.26)	35 (64.81)	13 (24.08)	1.81	0.617	ปานกลาง
4. ปัญหาการจัดหสวัสดิการ ด้านที่พักและ สาธารณสุขปก	6 (11.11)	3 (5.55)	9 (16.67)	36 (66.67)	1.17	0.694	น้อย
5. ปัญหาการบริหารจัดการ ด้านแรงงาน	2 (3.70)	2 (3.70)	25 (46.30)	25 (46.30)	1.50	0.637	น้อย
รวม					1.69	0.472	ปานกลาง

ที่มา : โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจำนวน 54 โรง

จากตารางที่ 4.15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงงาน พบว่า โดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.69 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดหาแรงงาน (ขาดแคลนแรงงาน) มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.07 รองลงมาคือปัญหาเรื่องต้นทุนค่าแรงงานสูง (ค่าแรงขั้นต่ำ) มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.87 และมีปัญหาเรื่องประสิทธิภาพในการทำงานของคนงาน มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81

3) กระบวนการจัดการผลิต

กระบวนการผลิตไม้ยางพาราแปรรูปมีขั้นตอนการผลิตและข้อจำกัดในการดำเนินงานในด้านต่าง เช่น ด้านฝีมือแรงงานเกี่ยวกับทักษะการเลื่อยไม้เพราะการเลื่อยไม้มีหลายวิธีจะต้องค้นหาวิธีการเลื่อยที่ประหยัดเนื้อไม้มากที่สุด หากเกิดการสูญเสียในกระบวนการเลื่อยไม่สามารถนำไม้ที่สูญเสียกลับมาใช้ได้ อีก ส่วนด้านกระบวนการอัดน้ำยาและการอบไม้จะมีข้อจำกัดด้านเวลาหากไม่นำไม้เข้าสู่กระบวนการภายในเวลาที่กำหนดจะทำให้สีของเนื้อไม้เปลี่ยนแปลงและตลาดไม่ต้องการ นอกเหนือจากกระบวนการผลิตแล้วการวางแผนการผลิตมีความสำคัญมากเพราะลักษณะการซื้อ-ขายของอุตสาหกรรมนี้จะต้องมีการสั่งซื้อและโอนเงินค่าสินค้าล่วงหน้า หากผู้ผลิตวางแผนการผลิตไม่ดีทำให้สินค้าส่งไม่ทันเวลาจะเกิดการสูญเสียและโอกาสทางด้านการตลาด จากการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านกระบวนการจัดการผลิต ดังตาราง

ตารางที่ 4.16 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านกระบวนการจัดการผลิต

ปัจจัยการผลิต	ระดับความคิดเห็น						
	ไม่มีปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ ปัญหา
1. ฝีมือแรงงาน	-	4 (7.41)	32 (59.26)	18 (33.33)	1.74	0.589	ปานกลาง
2. กระบวนการเลื่อยไม้	3 (5.56)	6 (11.11)	28 (51.85)	17 (31.48)	1.69	0.748	ปานกลาง
3. กระบวนการอัดน้ำยา	3 (5.56)	2 (3.70)	16 (29.63)	33 (61.11)	1.31	0.639	น้อย
4. กระบวนการอบไม้	8 (14.81)	3 (5.56)	17 (31.48)	26 (48.15)	1.28	0.787	น้อย
5. ความสามารถในการผลิต ได้ตามแผนการผลิต	8 (14.81)	4 (7.41)	33 (61.11)	9 (16.67)	1.61	0.834	ปานกลาง
6. กระบวนการตรวจ คุณภาพของ QC	9 (16.67)	4 (7.41)	17 (31.48)	24 (44.44)	1.30	0.8.8	น้อย
รวม					1.49	0.608	น้อย

ที่มา : โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจำนวน 54 โรง

จากตารางที่ 4.16 ปัญหาด้านกระบวนการผลิต พบว่า โดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.49 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาฝีมือแรงงาน มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 รองลงมาคือ ปัญหากระบวนการเลี้ยงไม้ มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.60 และปัญหาความสามารถในการผลิตได้ตามแผนการผลิต มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.61

4) เทคโนโลยีการผลิต

เครื่องจักรและอุปกรณ์ของกระบวนการผลิตหรือแปรรูปไม้ยางพาราแปรรูป ส่วนใหญ่เป็นเครื่องจักรที่ไม่ซับซ้อน เช่น เครื่องเลื่อยไม้ ซึ่งสามารถจัดหาและติดตั้งได้ง่าย สำหรับเครื่องอัดน้ำยา และหม้อต้มไอน้ำ เป็นเครื่องมือที่มีความอันตรายมากผู้ดูแลจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในกลไกของเครื่องจักรและควรมีการฝึกอบรมการใช้หม้อควบคุมไอน้ำ ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมก็ได้กำหนดให้วิศวกรดูแลประจำโรงงาน เทคโนโลยีการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราค่อนข้างนำเครื่องมือทุนแรงมาใช้น้อยมาก เมื่อเทียบกับการผลิตของต่างประเทศ จากการสัมภาษณ์พบว่าประเทศมาเลเซีย นิยมใช้เครื่องคืบท่อนซุงมาช่วยในการขนไม้ยางพาราท่อนทำให้การผลิตรวดเร็วขึ้น การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านปัญหาเทคโนโลยี ดังตาราง

ตารางที่ 4.17 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านเทคโนโลยี (เครื่องจักร)

ปัจจัยด้านเครื่องจักร	ระดับความคิดเห็น				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับปัญหา
	ไม่มีปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปานกลาง	ปัญหา น้อย			
1. การจัดหาเครื่องจักร	23 (42.60)	1 (1.85)	12 (22.22)	18 (33.33)	0.83	0.841	น้อย
2. การดูแลและบำรุงรักษา เครื่องจักร	17 (31.48)	4 (7.41)	17 (31.48)	16 (29.63)	1.15	0.960	น้อย
3. ประสิทธิภาพการทำงานของ เครื่องจักร	11 (20.37)	4 (7.41)	15 (27.78)	24 (44.44)	1.22	0.861	น้อย
4. การพัฒนาและความ ทันสมัยของเครื่องจักร	7 (12.96)	6 (11.11)	13 (24.07)	28 (51.86)	1.33	0.847	น้อย
รวม					1.13	0.761	น้อย

ที่มา : โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจำนวน 54 โรง

จากตารางที่ 4.17 ปัญหาด้านเทคโนโลยี (เครื่องจักร) พบว่า โดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการพัฒนาและความทันสมัยของเครื่องจักร มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33 รองลงมา คือ ปัญหาประสิทธิภาพการทำงานของเครื่องจักร มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.22 และปัญหาการดูแลและบำรุงรักษาเครื่องจักร มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 1.15

5) เงินทุนหมุนเวียน

จากการศึกษาด้านสภาพการเงินของอุตสาหกรรม พบว่า โรงงานอุตสาหกรรมจำเป็นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ในระบบการผลิตค่อนข้างสูงเนื่องจากการซื้อปัจจัยการผลิต (วัตถุดิบ ไม้ยางพาราที่อ่อน) เป็นเงินสด ขณะเดียวกันการขายภายในประเทศเป็นเงินเชื่อทำให้การหมุนของกระแสเงินสดไม่สมดุลกัน ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงหาทางออกโดยการส่งออกเนื่องจากเงื่อนไขการชำระเงินเป็นเงินสด ซึ่งช่วยลดปัญหาการหมุนเวียนของเงินทุนในกิจการและปัญหาหนี้สูญ แต่เนื่องจากดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มขึ้นทำให้ผู้ประกอบการไม่กล้าเสี่ยงที่จะขยายกำลังการผลิต การศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความคิดเห็นปัจจัยด้านการเงิน ดังตาราง

ตารางที่ 4.18 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยด้านการเงิน

ปัจจัยด้านการเงิน	ระดับความคิดเห็น				ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับปัญหา
	ไม่มีปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปานกลาง	ปัญหา น้อย			
1. การหมุนเวียนของกระแสเงินสด	12 (22.22)	5 (9.26)	11 (24.07)	26 (48.15)	1.17	0.885	น้อย
2. หนี้สูญที่เกิดจากการขายสินค้า	11 (20.37)	1 (1.85)	9 (16.67)	33 (61.11)	1.00	0.673	น้อย
3. การจัดหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม	14 (25.93)	2 (3.70)	16 (29.63)	22 (40.74)	1.11	0.839	น้อย
4. ดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มขึ้น	6 (11.11)	12 (22.22)	22 (40.74)	14 (25.93)	1.74	0.935	ปานกลาง
รวม					1.25	0.670	น้อย

ที่มา : โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจำนวน 54 โรง

จากตารางที่ 4.18 จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยด้านการเงิน พบว่า โดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.25 ซึ่งผู้สอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาดอกเบี้ยเงินกู้ที่เพิ่มขึ้น มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.74 รองลงมา คือ ปัญหาการหมุนเวียนของกระแสเงินสด มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.17 และปัญหาการจัดหาแหล่งเงินกู้เพิ่มขึ้น มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.11

6) ปัญหาด้านอื่น ๆ

พบว่าปัญหาด้านอื่น ๆ ที่สำคัญคือด้านกฎระเบียบของรัฐบาล เช่น กรมป่าไม้ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการครอบครองเลี้ยงโซ่ การขออนุญาตเปิดโรงงาน และการเคลื่อนย้ายไม้ยางพารา มีขั้นตอนที่ยุ่งยากและซับซ้อน สำหรับด้านการตลาดมีปัญหาน้อยมากเนื่องจากไม้ยางพาราเป็นที่ต้องการของตลาดและมีการสั่งซื้อสินค้าล่วงหน้า ผู้ประกอบการไม่ต้องเผชิญปัญหาสินค้าค้างคลังสินค้า

ตารางที่ 4.19 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาปัจจัยด้านอื่น ๆ

ปัญหาอื่น ๆ	ระดับความคิดเห็น						ระดับปัญหา
	ไม่มีปัญหา	ปัญหา มาก	ปัญหา ปาน กลาง	ปัญหา น้อย	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	
1. ด้านการตลาด	21 (38.89)	4 (7.41)	12 (22.22)	17 (31.48)	0.98	0.961	น้อย
2. การสนับสนุนของ ภาครัฐ	12 (22.22)	9 (16.67)	25 (46.30)	8 (14.81)	1.57	1.021	ปานกลาง
3. การสนับสนุนของ สถาบันการเงิน	23 (42.59)	2 (3.70)	19 (35.19)	10 (18.52)	1.00	0.971	น้อย
4. การสนับสนุนของ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง	24 (44.44)	3 (5.56)	12 (22.22)	15 (27.78)	0.89	0.945	น้อย
รวม					1.11	0.789	น้อย

ที่มา : โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจำนวน 54 โรง

จากตารางที่ 4.19 จากการศึกษาความคิดเห็นปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยด้านอื่น ๆ พบว่า โดยภาพรวมมีเกณฑ์ปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.11 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสนับสนุนของภาครัฐ มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.57 รองลงมา คือ ปัญหาการสนับสนุนของสถาบันการเงิน มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 และปัญหาด้านการตลาด มีเกณฑ์ความคิดเห็นของปัญหาอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.98

ตารางที่ 4.20 สรุปปัญหาของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปในจังหวัดสงขลาโดยใช้ค่าเฉลี่ย

หัวข้อปัญหา	ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
ปัจจัยการผลิต		
- ด้านปริมาณ	1.31	น้อย
- ด้านราคา	1.40	น้อย
- ด้านคุณภาพ	1.09	น้อย
ปัจจัยด้านแรงงาน	1.69	ปานกลาง
ปัจจัยด้านวิธีการผลิต	1.49	น้อย
ปัจจัยด้านเครื่องจักร	1.13	น้อย
ปัจจัยด้านการเงิน	1.25	น้อย
ปัจจัยด้านอื่น	1.11	น้อย

ที่มา : โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจำนวน 54 โรง

จากตารางที่ 4.20 เมื่อสรุปปัญหาต่างๆที่โรงงานอุตสาหกรรมไม้ยางพาราในจังหวัดสงขลา พบว่า ร้อยละ 1.69 ของโรงงานประสบปัญหาด้านแรงงาน รองลงมา คือ ร้อยละ 1.49 ประสบปัญหาด้านวิธีการผลิต และจำนวนร้อยละ 1.40 ประสบปัญหาด้านราคาวัตถุดิบที่สูงขึ้น

ข้อจำกัดสำหรับกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป คือ ข้อจำกัดในด้านเวลา กล่าวคือ กระบวนการผลิตไม้แปรรูปต้องจำกัดด้านเวลาไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุดิบสามารถตัดโค่นต้นยางพาราในช่วงฤดูร้อนเท่านั้นถ้าในช่วงฤดูฝนจะขาดแคลนวัตถุดิบเนื่องจากการเข้าไปตัดไม้และการนำไม้ออกมาจากป่าไม่สามารถทำได้สะดวก ก่อให้เกิดปัญหาด้านวัตถุดิบส่งผลให้ปริมาณการผลิตชะลอตัวในช่วงของเดือนในฤดูฝน นอกจากด้านวัตถุดิบแล้วด้านขั้นตอนในการผลิตก็มีข้อจำกัดในด้านเวลาไม่ว่าจะเป็นการเลื่อยไม้ซึ่งไม้ท่อนที่ตัดแล้วต้องนำมาเลื่อยเป็นไม้แปรรูปภายใน 7 วัน

การอัดน้ำยาที่เช่นเดียวกันต้องอบน้ำยาให้ทัน ภายใน 1 วัน และการอบไม้ หลังจากอบน้ำยาแล้ว ต้องนำเข้าห้องอบไม้ภายใน 3 วัน ซึ่งหากเลยกำหนดเวลาดังกล่าวไม้แปรรูปก็ไม่สามารถใช้งานได้ ดังภาพที่ 4.2

นอกจากนี้แล้วพบว่าอัตราการแปรรูปไม้ยางพาราต่ำปัจจุบันเฉลี่ย 33.50% เนื่องจากสาเหตุหลายประการ ความสูญเสียอาจเกิดจากตำหนิที่เกิดจากธรรมชาติของการเจริญเติบโตของไม้ การกรีดยางที่ไม่ดี ความสูญเสียจากการตัดฟันชักลาก คุณภาพของไม้ท่อน รูปแบบวิธีการเลื่อย เทคโนโลยีการเลื่อยและการขาดความชำนาญของผู้เลื่อย

กิจกรรมโรงงานแปรรูปไม้ นายไม้ที่มีความชำนาญยังมีไม่เพียงพอ และบุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ที่ถูกต้องในการเลื่อยไม้ วิธีเลื่อย ใบเลื่อย การบำรุงรักษาและการปรับปรุง ใบเลื่อยและในด้านของเครื่องจักรและเทคโนโลยีการเลื่อยที่อยู่ในระดับต่ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมหรือพิจารณาจัดตั้งเป็นสถาบันฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีการแปรรูปไม้ โดยเฉพาะเพิ่มการพัฒนาปรับปรุงเครื่องจักรเทคโนโลยีที่มีอยู่ เพื่อลดการลงทุนซื้อเครื่องจักรใหม่

การพัฒนาขบวนการผลิตในอุตสาหกรรมไม้ยางพารา เช่น การอบน้ำยา การอบไม้ จำเป็นต้องมีการฝึกอบรมเทคนิคการจัดการขบวนการผลิตและความรู้เกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพและการเลือกเครื่องมือเพื่อช่วยในการลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

จุดแข็งและโอกาสในการผลิตไม้ยางพารา เนื่องจากจังหวัดสงขลามีพื้นที่ปลูกยางพาราและอนุภูมิภาคโค่นอย่างมากเป็นอันดับต้นของประเทศดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดสงขลามีจุดแข็งในด้านแหล่งของวัตถุดิบและสถานที่ตั้งของจังหวัดอยู่ใกล้กับท่าเรือสงขลาและด่านศุลกากร สะเดาและปาดังเบซาร์ซึ่งมีความสะดวกและคล่องตัวในการขนส่งเพื่อส่งออก

ภาพที่ 4.2 แสดงข้อกำหนดของกระบวนการผลิตไม้ยางพาราแปรรูป
ที่มา : รายงานสรุปผลการสัมมนาเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรม
ไม้ยางพาราอย่างครบวงจร, 2546

ยุทธศาสตร์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูป ในจังหวัดสงขลา

ในสภาวะปัจจุบันเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในอุตสาหกรรมไม้มีอยู่มากมาย ขึ้นอยู่กับว่า เรานำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาใช้ให้เหมาะสมและถูกเวลา เนื่องจากความต้องการผลิตภัณฑ์จากไม้ก่อนข้างสูง สาเหตุหลักมาจากพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติถูกทำลายมากขึ้น และประการสำคัญอันหนึ่ง คือ การเพิ่มของประชากรและจำนวนที่อยู่อาศัย ดังนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของไม้ยางพาราให้เป็นที่นิยมทั้งในและต่างประเทศมากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันพื้นที่ปลูกสวนยางของประเทศที่ให้เนื้อไม้มีคุณภาพลดลง เมื่อวัตถุดิบไม้ถูกตัด ชักลาก และนำเข้าสู่ขบวนการผลิต ขั้นตอนของการควบคุมคุณภาพในแต่ละแผนกมีไม่มากหรือมีประสิทธิภาพไม่ดีพอ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับจากบางโรงงานมีคุณภาพต่ำ หรือแค่ระดับปานกลาง มีอยู่เพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่มีคุณภาพสูง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานของผู้ประกอบการเพื่อการส่งออก แต่โรงงานขนาดเล็ก-ขนาดปานกลาง ซึ่งมีอยู่มากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนโรงงานผลิตภัณฑ์ไม้ยางพารา ยังค้อยในเรื่องของประสิทธิภาพของการผลิตและค้อยในผลิตผล ก่อให้เกิดการสูญเสียวัตถุดิบมากเป็นที่น่าเสียดาย สิ่งเหล่านี้น่าจะได้รับการเอาใจใส่ดูแล คือ จำนวนช่างฝีมือแรงงานและช่างเทคนิคที่มีความรู้และมากด้วยประสบการณ์ ปัจจุบันมีน้อยเกินไป การนำเครื่องมือ เครื่องจักรกึ่งอัตโนมัติมาใช้ ควรนำเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิตและการควบคุมคุณภาพอีกปัญหาหนึ่ง คือ ขาดการสนับสนุนจากหลายฝ่ายแม้แต่คนงานในบางบริษัทของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ไม่เว้นแม้หน่วยงานราชการการจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมไม้ยางพาราจะได้หันหน้ามาจับมือและประสานงานกันมากขึ้น จะมองข้ามไปไม่ได้ อีกประการหนึ่ง คือ การสูญเสียของวัตถุดิบในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการมีค่อนข้างสูง เห็นได้ว่าการแปรรูปไม้ได้เพียงร้อยละ 20-35 ของปริมาณไม้เข้าเลื่อย และสูญเสียอีกไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของไม้แปรรูปที่ได้เมื่อใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป

ด้วยเหตุผลประการดังกล่าวข้างต้นและจากการศึกษาสามารถนำเสนอยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตของอุตสาหกรรมไม้ยางพาราแปรรูปในจังหวัดสงขลาได้ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การจัดหาวัตถุดิบ

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดหาวัตถุดิบให้เพียงพอต่อกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรม
- 2) เพื่อส่งเสริมการปลูกยางพาราทดแทนและสร้างอาชีพให้เกษตรกร
- 3) เพื่อสร้างความเข้าใจและเกื้อกูลต่อระบบอุตสาหกรรมต้นน้ำและอุตสาหกรรมกลางน้ำ

2. ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถในกระบวนการผลิตของโรงงาน
วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดปัญหาการสูญเสียจากกระบวนการผลิต
- 2) เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และศักยภาพในด้านกระบวนการผลิตแก่ผู้ประกอบการ
- 3) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการผลิตของอุตสาหกรรม

3. ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์เพิ่มศักยภาพด้านการตลาดและการส่งออก
วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อรักษาระดับฐานลูกค้าเดิมและเสริมสร้างความมั่นคงในด้านการตลาด
- 2) เพื่อสร้างแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ

กับภาคอุตสาหกรรม

